

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декаан факультету суспільних наук
/Юрій ОСТАПЕЦЬ/
«19» вересня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА У ЗДО

Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	012 Дошкільна освіта
Освітня програма	Дошкільна освіта
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород 2023

Робоча програма педагогічної практики у ЗДО для здобувачів вищої освіти галузі знань **01 Освіта/Педагогіка** спеціальності **012 Дошкільна освіта** освітньої програми «Дошкільна освіта».

Розробники: Атрощенко Тетяна Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

протокол № 12 від « 28 » червня 2023 р.

Завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Ч.В. /Грина КОЗУБОВСЬКА/
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією факультету суспільних наук

протокол № 8 від « 29 » червня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії факультету суспільних наук

Олена ПОПАДИЧ /Олена ПОПАДИЧ/
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 9	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 270	1	1
Тривалість – 6 тижнів	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	2	2
	Лекції:	
	-	-
	Практичні (семінарські):	
	-	-
Вид підсумкового контролю:	Індивідуальна робота	
	90	90
Форма підсумкового контролю: диференційований залік	Самостійна робота:	
	180	180

2. МЕТА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ У ЗДО

Педагогічна практика у ЗДО є складовою частиною професійної підготовки і важливим етапом практичної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти до професійно-педагогічної діяльності.

Мета педагогічної практики у ЗДО: формування фахової компетентності, професійної майстерності здобувачів; реалізація знань та умінь, необхідних для організації роботи у закладах дошкільної освіти, методичного забезпечення освітньо-виховного процесу ЗДО; формування умінь і навичок організації та проведення режимних процесів, різних видів діяльності, занять з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей раннього і дошкільного віку.

Завдання педагогічної практики:

- поглибити, закріпити теоретичні знання, навчити творчо використовувати їх в освітньо-виховній роботі з дітьми раннього та дошкільного віку;

- формувати професійно-педагогічну спрямованість здобувачів, виховувати стійкі інтереси до професії і любов до дітей, розвивати потреби в поглибленні і вдосконаленні професійних навичок і вмінь; професійно-значущі якості особистості: дисциплінованість, стриманість, організованість, цілеспрямованість, доброзичливість;

- формувати професійно-педагогічні уміння прогнозувати результати певного педагогічного впливу, можливі труднощі в здійсненні освітньо-виховної роботи з дітьми раннього та дошкільного віку;

- удосконалення вмінь ставити мету і формулювати завдання педагогічної діяльності з дітьми раннього та дошкільного віку; здійснювати індивідуальний підхід;

- формувати вміння планувати роботу з дітьми раннього та дошкільного віку;

- удосконалення навичок організації дітей в різних видах діяльності: в іграх, в праці, на заняттях;

- сформувати у здобувачів уміння володіти методами і прийомами роботи з дітьми: з розвитку мовлення, з екологічного виховання, з фізичної культури, з розвитку математичних уявлень, з розвитку художніх здібностей, з розвитку ігрової діяльності, здійснення трудового виховання;

- формувати вміння розробляти конспекти різних видів діяльності дітей раннього та дошкільного віку;

- формувати вміння самостійно проводити заходи з методичної роботи, з організації просвітницької роботи серед батьків;

- формувати вміння виготовляти дидактичні матеріали, ігри та іграшки, атрибути до ігор, вміти оформляти виставки, ширми, естетично і педагогічно грамотно оформляти приміщення і ділянку закладу дошкільної освіти.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

КЗ-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

КЗ-5. Здатність працювати в команді.

КЗ-6. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

КС-1. Здатність організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

КС-3. Здатність до психолого-педагогічного керівництва особистісним розвитком дітей раннього і дошкільного віку, зокрема, дітей з особливими освітніми потребами.

КС-4. Здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної, зокрема, інклюзивної освіти.

КС-6. Здатність до організації співпраці закладу дошкільної освіти з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців до партнерства з батьками.

КС-8. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній

діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.

КС-9. Здатність до професійного спілкування, в тому числі в полікультурному середовищі.

КС-10. Здатність до реалізації методик дошкільного навчання в освітньому процесі.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами до проходження «Педагогічної практики у ЗДО» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 3 Освіта в полікультурному суспільстві.

ОК 4 Теорія і практика дошкільної освіти.

ОК 5 Методичний супровід освітньої діяльності ЗДО з мовленнєво-комунікативного розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ОК 6 Теорія і методика формування природничо-екологічної компетентності дітей раннього і дошкільного віку.

ОК 7 Інноваційні технології логіко-математичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Дошкільна освіта», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.	ПРН 1
Впроваджувати інформаційні та комунікаційні технології і генерувати нові ідеї в організації освітнього процесу закладів дошкільної освіти різного типу.	ПРН 2
Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проектів.	ПРН 3
Аналізувати й порівнювати результати педагогічного впливу на індивідуальний розвиток дитини раннього і дошкільного віку в різних видах діяльності.	ПРН 4
Організовувати методичний супровід освітньої діяльності в полікультурному середовищі закладу дошкільної освіти для формування в дітей поваги до різних національностей та здатності до взаємодії.	ПРН 5
Здійснювати психолого-педагогічне керівництво індивідуальним розвитком особистості дитини, використовуючи відповідні методики і технології.	ПРН 6
Виявляти та відтворювати в практичній діяльності вихователя закладу дошкільної освіти передовий педагогічний досвід та результати досліджень, в тому числі і власних.	ПРН 8
Застосовувати в професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання психолого-педагогічних дисциплін і обирати відповідні технології та методики.	ПРН 9
Організовувати харчування, медичне обслуговування, оздоровлення дітей.	ПРН 11
Забезпечувати ефективну комунікацію, в тому числі в умовах полікультурного середовища.	ПРН 12

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після проходження педагогічної практики у ЗДО:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Критично осмислюють концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.	ПРН 1
Впроваджують інформаційні та комунікаційні технології і генерують нові ідеї в організації освітнього процесу закладів дошкільної освіти різного типу.	ПРН 2
Встановлюють взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проектів.	ПРН 3
Аналізують й порівнюють результати педагогічного впливу на індивідуальний розвиток дитини раннього і дошкільного віку в різних видах діяльності.	ПРН 4
Організують методичний супровід освітньої діяльності в полікультурному середовищі закладу дошкільної освіти для формування в дітей поваги до різних національностей та здатності до взаємодії.	ПРН 5
Здійснюють психолого-педагогічне керівництво індивідуальним розвитком особистості дитини, використовуючи відповідні методики і технології.	ПРН 6
Виявляють та відтворюють в практичній діяльності вихователя закладу дошкільної освіти передовий педагогічний досвід та результати досліджень, в тому числі і власних.	ПРН 8
Застосовують в професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання психолого-педагогічних дисциплін і обирають відповідні технології та методики.	ПРН 9
Організують харчування, медичне обслуговування, оздоровлення дітей.	ПРН 11
Забезпечують ефективну комунікацію, в тому числі в умовах полікультурного середовища.	ПРН 12

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ У ЗДО

По завершенні Педагогічної практики у ЗДО подаються такі звітні документи:

- щоденник практики;
- звіт про проведену роботу, який включає: аналіз виконання обов'язків вихователя групи дітей раннього та дошкільного віку; аналіз діяльності ЗДО (розвивальне освітнє середовище ЗДО, педагогічна діяльність педагогічного колективу, співпраця з батьками); аналіз проведення організаційно-методичної роботи; результати науково-дослідної роботи за темою магістерської роботи; побажання, рекомендації щодо покращення умов, змісту та ін. проходження практики;
- матеріали проведених заходів (перспективне та щоденне календарне планування освітньо-виховної роботи групи (в якій здобувач проходить практику); конспекти спостережень за роботою вихователя в першу та другу половину дня (перший тиждень) з обов'язковим аналізом; розгорнуті конспекти проведених занять (не менше 1 заняття за одним освітнім напрямом) + 1 розвага; конспект проведення однієї з форм роботи з батьками; план, сценарій методичного заходу; матеріали наукової роботи (тези, стаття, текст доповіді до наукової конференції), результати виконання експериментально-дослідницького завдання (анкетування, опитування, спостереження, інтерв'ю тощо) відповідно до теми магістерської роботи (з оцінкою наукового керівника); додатки (супровідні матеріали).

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю: усний захист письмово оформленого звіту проходження педагогічної практики у ЗДО. Форми підсумкового семестрового контролю: диференційований залік.

Поточний контроль здійснюється науковим керівником протягом проходження здобувачами освіти педагогічної практики в ЗДО шляхом аналізу та оцінки їх систематичної роботи.

Підсумковий контроль здійснюється у кінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної педагогічної діяльності здобувачів освіти протягом конкретного періоду.

При виставленні диференційованої оцінки здобувачу освіти враховується рівень теоретичної підготовки майбутнього фахівця, якість виконання завдань педагогічної практики у ЗДО, рівень оволодіння педагогічними вміннями і навичками, дисциплінованість, якість оформлення документації та своєчасність її подання.

Критерії оцінювання

Педагогічна практика у ЗДО здобувачів оцінюється за всіма видами діяльності відповідно до розробленої системи балів:

№	Види роботи	Кількість балів (максимальна)
1.	Складання конспектів спостережень за роботою вихователя з обов'язковим аналізом	10
2.	Розробка розгорнутих конспектів проведених занять (не менше 1 заняття за одним освітнім напрямом за увесь період практики) + 1 розвага	35
3.	Самостійне проведення 6 занять і 1 розваги	20
4.	Розробка конспекту проведення однієї з форм роботи з батьками	5
5.	План, сценарій методичного заходу	5
6.	Підготовка матеріалів наукової роботи (тези, стаття, текст доповіді до наукової конференції), результатів виконання експериментально-дослідницького завдання (анкетування, опитування, спостереження, інтерв'ю тощо) відповідно до теми магістерської роботи	10
7.	Звіт. Оформлення документації	5
8.	Захист практики	10
Разом		100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

1. Підготовка до педагогічної практики в ЗДО. Складання індивідуального плану проходження практики та узгодження його з керівником практики.
2. Загальне знайомство з базою практики – ЗДО (групою раннього або дошкільного віку).
3. Спостереження за роботою вихователя в першу та другу половину дня (перший тиждень). Обов'язковий аналіз.
4. Самостійне виконання практикантом обов'язків вихователя групи дітей раннього або дошкільного віку.
5. Проведення організаційно-методичної роботи (з педагогами ЗДО та батьками дошкільників).
6. Проведення науково-дослідної роботи.
7. Підсумок проходження педагогічної практики в ЗДО.
8. Оформлення звітної документації та підготовка до підсумкового контролю.
9. Участь у звітній конференції за результатами практики.

Організація педагогічної практики

Перед початком практики проводиться настановна конференція, у ході якої здобувачі ознайомлюються з програмою практики: керівники роз'яснюють їм мету практики, ставлять конкретні завдання, інформують про зміст діяльності під час проходження практики, форму звітності, критерії оцінювання тощо.

Базою проведення педагогічної практики є ЗДО.

Керівництво практикою здійснюють керівники ЗДО та керівники практики від кафедри.

Тривалість практики (згідно навчального плану) – 6 тижнів.

Програмою практики передбачена система поточного та підсумкового контролю за виконанням студентами окремих завдань та всієї програми практики: виконання індивідуального плану проходження практики, календарного планування освітнього процесу у ЗДО, спостереження за роботою вихователя, самостійне виконання практикантом обов'язків вихователя групи дітей раннього або дошкільного віку та ін. На завершальному періоді практики важливо надати здобувачам-практикантам допомогу в узагальненні та оформленні матеріалів, формулюванні чітких висновків та пропозицій, вивченні кращого педагогічного досвіду вихователів ЗДО з питань освіти і виховання дітей раннього та дошкільного віку.

Протягом перших двох днів педагогічної практики відбувається загальне ознайомлення здобувачів-практикантів із ЗДО, його керівництвом, вихователями, групою. За цей час кожен практикант повинен скласти індивідуальний план роботи і подати його на затвердження методисту педагогічної практики.

Кожен практикант повинен щоденно складати план роботи на день. План відображається у щоденнику педагогічної практики, який після практики додається до звітної документації.

Після завершення здобувачами передбаченої програмою практики роботи, вони подають керівнику практики від ЗДО оформлені згідно з вимогами матеріали. На підставі аналізу цих матеріалів керівник практики оцінює діяльність кожного здобувача під час педагогічної практики, відмічаючи в щоденнику студента-практиканта виконання змісту практики: виконано / частково виконано / не виконано.

З бази практики обов'язково надається характеристика-відгук, яка повинна містити відомості про час і місце проходження практики та виконані види роботи. Необхідно зазначити, який напрямок роботи виконував здобувач під час кожного періоду практики, оцінити його ретельність, організованість, тактовність під час збору відомостей про роботу педагогічного колективу ЗДО; об'єктивність та грамотність у формулюванні висновків та пропозицій. Далі необхідно оцінити проведену здобувачем організаційно-методичну роботу. У характеристиці слід також вказати на ставлення здобувача до своїх обов'язків, оцінити рівень його теоретичної підготовки, наявність педагогічних здібностей, умінь спілкуватися з вихованцями та колегами.

Необхідно вказати на помилки, недоліки в роботі, проаналізувати їх можливі причини, дати поради на майбутнє. Завершується характеристика оцінкою за педагогічну практику за п'ятибальною системою. Оцінка затверджується педагогічною радою ЗДО. Характеристика має бути написана від руки у щоденнику практики, підписана керівником закладу та завірена печаткою.

Завершальним етапом роботи здобувача-практиканта є оформлення звітної документації та підготовка до диференційованого заліку за результатами практики. Диференційований залік проводиться у формі презентації-захисту індивідуального плану роботи проходження практики (звіт про практику та представлення матеріалів практики). Оцінка практики здійснюється керівником за всіма видами діяльності відповідно до розробленої системи балів.

Структура практики

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання:					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
Підготовка до педагогічної практики у ЗДО. Складання та узгодження з науковим керівником індивідуального плану проходження практики	30	-	-	-	10	20
Загальне знайомство з базою практики – ЗДО (групою раннього або дошкільного віку)	18	-	-	-	8	10
Спостереження та аналіз роботи вихователя в першу та другу половину дня (перший тиждень) з обов'язковим аналізом	30	-	-	-	10	20
Самостійне виконання практикантом обов'язків вихователя групи дітей раннього або дошкільного віку	40	-	-	-	20	20
Розробка і проведення методичного заходу з педагогами ЗДО	40	-	-	-	10	30
Розробка і проведення однієї з форм роботи з батьками дошкільників	30	-	-	-	10	20
Проведення науково-дослідної роботи. Підготовка матеріалів наукової роботи (тези, стаття, текст доповіді до наукової конференції), результатів виконання експериментально-дослідницького завдання (анкетування, опитування, спостереження, інтерв'ю тощо) відповідно до теми магістерської роботи	53	-	-	-	12	40
Підведення підсумку проходження педагогічної практики в ЗДО. Оформлення звітної документації. Підготовка до звітної конференції	30	-	-	-	10	20
Разом за семестр	270	-	-	-	90	180

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
	Підготовка до педагогічної практики у ЗДО. Складання та узгодження з науковим керівником індивідуального плану проходження практики	20	20
	Загальне знайомство з базою практики – ЗДО (групою раннього або дошкільного віку)	10	10
	Спостереження та аналіз роботи вихователя в першу та другу половину дня (перший тиждень)	20	20
	Самостійне виконання практикантом обов'язків вихователя групи дітей раннього або дошкільного віку	20	20
	Розробка і проведення методичного заходу з педагогами ЗДО	30	30
	Розробка і проведення однієї з форм роботи з батьками дошкільників	20	20
	Проведення науково-дослідної роботи. Підготовка матеріалів наукової роботи (тези, стаття, текст доповіді до наукової конференції), результатів виконання експериментально-дослідницького завдання (анкетування, опитування, спостереження, інтерв'ю тощо) відповідно до теми магістерської роботи	40	40
	Підведення підсумку проходження педагогічної практики в ЗДО. Оформлення звітної документації. Підготовка до звітної конференції	20	20
	Разом	180	180

Індивідуальні завдання

1. Складання індивідуального плану проходження практики та узгодження його з керівником практики.

2. Розробка: розгорнутих конспектів проведених занять (не менше 1 заняття за одним освітнім напрямом) + 1 розвага; конспекту проведення однієї з форм роботи з батьками; плану, сценарію методичного заходу;

3. Підготовка матеріалів наукової роботи (тези, стаття, текст доповіді до наукової конференції), результатів виконання експериментально-дослідницького завдання (анкетування, опитування, спостереження, інтерв'ю тощо) відповідно до теми магістерської роботи.

4. Підготовка звітної документації та матеріалів практики.

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція). URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Закон України «Про дошкільну освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text>
4. Збірник законодавчих і нормативних актів про дошкільну освіту / Упоряд. К.Л. Крутій, Н.В. Погрібняк. 4-те вид., доп. Запоріжжя: ТОВ "ЛПІС" ЛТД, 2005. 335 с.
5. Інструктивно -методичні матеріали щодо ведення документації в дошкільних закладах / За заг.

- ред. К.І.Крутій. 3-є.. доп. і перероб. Запоріжжя, 2005.
6. Методична робота в ДНЗ / Упорядник: Л.А.Швайка. Х.: Вид.група «Основа», 2008. 287с.
  7. Про затвердження Професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти». URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-vihovatel-zakladu-doshkilnoyi-osviti>
  8. Степанова Т., Курчатова А. Організація і керівництво дошкільною освітою в Україні: навч.-метод. пос. К.: Видавничий Дім «Слово», 2018. 236 с.

Допоміжна література

1. Богуш А.М., Гавриш Н.В. Дошкільна лінгводидактика. Київ: Вища школа, 2007. 542 с.
2. Богуш А. М., Гавриш Н. В., Саприкіна О. В. Теорія і методика розвитку мовлення дітей раннього віку. Підручник для студентів вищих навчальних закладів факультетів дошкільної освіти. Київ: Видавничий Дім "Слово", 2009. 408 с.
3. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2004. 352 с.
4. Колупаєва А.А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: Монографія. Київ: «Самміт-Книга», 2009. 272 с.
5. Крутій К. Взаємодія з батьками та взаємовідносини з дітьми. 1111 запитань до професора. Запоріжжя, 2012. С. 224–275.
6. Підготовка вихователя до розвитку особистості дитини в дошкільному віці : монографія / Г.В. Беленька, О.Л. Богініч, З.Н. Борисова та ін.; [за заг. ред. І.І. Загарницької]. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009. 310 с.
7. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Академ-видав, 2006. 456 с.
8. Щербакова К. Й. Методика формування елементарних математичних уявлень у дошкільників: доп. МОУ. Навч. посібник. Київ: Вища школа, 1996. 240 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

<https://mon.gov.ua/ua>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)